

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ ป.ป.ช. ฉบับนี้เป็นฉบับเริ่มต้นของปีที่ 14 ที่ออกมาในช่วงที่สังคมไทยและสังคมโลก ยังเผชิญกับมหันตภัยจากโรคโควิด-19 ที่กระทบต่อวิถีชีวิตของคนทุกกลุ่มวัย และทุกอาชีพอย่างเสมอกัน ประเทศไทยอยู่ในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่ 3 (เมษายน-พฤษภาคม 2564) ซึ่งรุนแรงกว่าการระบาดสองระลอกที่ผ่านมา สาเหตุหลักของปัญหาเรื่องนี้อย่างหนึ่งคือ “การสื่อสาร” ที่นอกจากไม่อาจสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างความร่วมมือจากประชาชนในการมีส่วนร่วมป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคได้อย่างจริงจัง การสื่อสารยังสร้างความสับสนให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องวัคซีนที่เกี่ยวกับการจัดหา การกระจาย และการฉีดวัคซีนให้กับประชาชน โดยภาครัฐสื่อสารเรื่องนี้ยังขาดเอกภาพความไม่ชัดเจน และขาดความรวดเร็วของการสื่อสาร ในขณะที่ภาคสังคมอื่น ๆ จำนวนมากได้สร้างความสับสนมากยิ่งขึ้นด้วยการเสนอข่าวปลอมและข่าวบิดเบือนทางสื่อช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะทางสื่อออนไลน์รูปแบบต่าง ๆ ที่จำนวนข่าวดังกล่าวมีมากกว่าข่าวที่เป็นจริงหลายเท่าตัว การแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ภาครัฐจึงต้องเป็นหลักในการสื่อสารเรื่องนี้อย่างมีประสิทธิภาพเสียก่อน (ไม่ใช่เป็นผู้สร้างความสับสนให้ประชาชนเสียเอง) จึงจะแก้ไขปัญข่าวปลอมและข่าวบิดเบือนได้ ผมก็หวังว่าคนไทยและสังคมโลกจะผ่านพ้นวิกฤตครั้งนี้ไปได้โดยเร็ว และเมื่อมองย้อนกลับมาที่สำนักงาน ป.ป.ช. ก็มีข่าวสารสำคัญที่ต้องแจ้งให้ทราบคือ การมีคลังเครื่องมือป้องกันการทุจริต (Anti-Corruption Toolbox) เพื่อให้บุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งภาคประชาชนนำไปใช้เป็นเครื่องมือป้องกันการทุจริตเชิงรุกในหน่วยงาน และชุมชนต่าง ๆ ที่ตนเองเป็นสมาชิก โดยเครื่องมือนี้แบ่งเป็น 18 หมวดหมู่ และมีเครื่องมือชนิดต่าง ๆ มากกว่า 250 เครื่องมือ ซึ่งทุกท่านสามารถเข้าถึงและดาวน์โหลดไปใช้ได้ ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช. (www.nacc.go.th) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นความก้าวหน้าของสำนักงาน ป.ป.ช. ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การป้องกันการทุจริตเชิงรุกด้วยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

สำหรับเนื้อหาสาระของวารสารฉบับนี้ มีบทความวิชาการ 2 เรื่อง บทความวิจัย 3 เรื่อง และบทความปกิณกะ 1 เรื่อง โดยบทความวิชาการฉบับแรกเป็นของอาจารย์ชัชววัฒน์ ม่านศรีสุข จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา ที่ได้นำเสนอพัฒนาการของการต่อต้านคอร์รัปชันระดับโลกไว้อย่างน่าสนใจ โดยแสดงให้เห็นว่าประเทศต่าง ๆ ได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อต่อต้านคอร์รัปชันทั้งที่เกิดขึ้นในประเทศของตนเอง และเป็นการทุจริตข้ามชาติ จนถึงจุดเปลี่ยนที่สำคัญของการจัดตั้งองค์กรโปร่งใสสากลขึ้น ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่ใช่รัฐ และมีการขับเคลื่อนต่อต้านการทุจริต

ที่ทรงพลังและได้รับการยอมรับสูง บทความที่ 2 เป็นของคุณเสกสรร อานันทศิริเกียรติ นักวิจัยจากกระทรวงต่างประเทศที่ได้ใช้การสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อต่อต้านการทุจริตของภาคประชาชนในประเทศเกาหลีใต้ เป็นกรณีตัวอย่าง ด้วยการมีองค์การที่เรียกว่า ACTI ขับเคลื่อนสร้างเครือข่ายความร่วมมือภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมให้กับประชาชนทุกช่วงวัยผ่านหลักสูตรปลูกฝังคุณธรรม ส่วนบทความวิจัยนั้น เรื่องแรกเป็นของคุณเกวลิน หอมหวล และคณะ โดยเป็นวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการรับรู้ของบุคลากรต่อภาพลักษณ์ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่เป็นหน่วยงานของตนเอง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าบุคลากรที่เรียนรู้ภาพลักษณ์ของ ป.ป.ช. อยู่ระดับปานกลาง และการรับรู้ดังกล่าวสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อสารประชาสัมพันธ์กับความพึงพอใจ บทความวิจัยเรื่องที่ 2 เป็นของคุณศิริพันธ์ วัฒนศิริธรรม นักวิจัยของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้สะท้อนให้เข้าใจสถานการณ์และรูปแบบการทุจริตและปัจจัยกำหนดในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5 ที่พบว่าปัญหาการทุจริตในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และการจัดซื้อจัดจ้างเป็นรูปแบบการทุจริตที่พบมากที่สุด โดยมีปัจจัยกำหนดมาจากปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต และปัจจัยการแทรกแซงของนักรบเมืองท้องถิ่นเป็นสำคัญ และบทความวิจัยเรื่องสุดท้ายเป็นของอาจารย์ธนโรจน์ หล่อชนะไพศาล จากมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ที่ได้สะท้อนปัญหาการบังคับใช้หลักนิติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ที่พบว่าหลักนิติธรรมเป็นเพียงหลักการย่อยในหลักธรรมาภิบาล และหลักบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ที่มีกลไกที่แตกต่างกันไป และถูกทำให้ลดความสำคัญลงและมีน้ำหนักน้อยลง ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ จึงเป็นประเด็นที่ท้าทายต่อการวิพากษ์ต่อไป สำหรับบทความปกิณกะนั้น เป็นของนักวิจัยสำนักงาน ป.ป.ช. คือ คุณสุริยน วงศ์สุจริต ที่ได้นำเสนอระบบ ISO 37001:2016 เป็นเครื่องมือสำหรับการต่อต้านการให้และรับสินบนของประเทศไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในสองมาตรการที่นำมาใช้กับปัญหาเรื่องนี้ แต่ยังไม่มีการนำมาตรฐานของประเทศไทยได้นำมาใช้ ผู้เขียนจึงนำเสนอเชิงเปรียบเทียบกับอีกมาตรการหนึ่งคือ มาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลและการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) เพื่อแสดงให้เห็นความเป็นไปได้ในการนำมาตรการตามระบบ ISO มาใช้

พบกันใหม่วารสารฉบับหน้าครับ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ลีระพันธ์

บรรณาธิการ